Stockholms universitet

Rektor

BESLUT

2025-10-09

Dnr SU FV-2336-25

Handläggare:
FD, Utbildningsledare
Rektors kansli,
Ledningssekretariatet

Yttrande över förslag till regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Stockholms universitet har inbjudits av Region Stockholm att inkomma med synpunkter på förslag till regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Universitetet har följande att anföra.

Ställningstagande

Stockholms universitet tillstyrker i stort förslaget, vars vision, mål och prioriteringar är väl formulerade för att tjäna som vägledning i regionens framtida utveckling. Universitetet ser det emellertid som mycket angeläget att nedan redovisade specifika synpunkter beaktas i det fortsatta arbetet.

Generella synpunkter

Planen är ambitiös och omfattande och tar upp övergripande nationella, regionala och internationella mål, men kunde gynnas av ett bredare perspektiv gentemot större utmaningar, såsom klimat och geopolitik. Visionen ger en stark riktning och de övergripande målen ger en bra grund för att kunna förverkliga den. Samtidigt brister planen något i att sätta konkreta, mätbara resultatmål, identifiera målkonflikter och fullt ut erkänna regionens fysiska och samhälleliga begränsningar.

Specifika synpunkter

Utbildning, forskning och innovation

I sitt yttrande över det samrådsförslag som föregick den nu aktuella granskningshandlingen påtalade Stockholms universitet att planen gärna kunde lyfta grundforskningens och den högre utbildningens avgörande betydelse för alla följande länkar i forsknings- och innovationskedjan. Universitetet välkomnar att denna formulering nu återfinns under resultatmål 10.1 (s. 34) men önskar att detta perspektiv kunde lyftas än mer i planen. Överlag

menar universitetet att betydelsen av de framstående lärosätena – Stockholms universitet bildar tillsammans med Karolinska institutet (KI) och Kungliga Tekniska högskolan (KTH) universitetsalliansen Stockholm trio, som står för 29 procent av all utbildning på forskarnivå i Sverige och utbildar 15 procent av Sveriges studenter – och det breda utbudet av specialiserade lärosäten i Stockholmsregionen i högre grad borde lyftas som den strategiska resurs de utgör för regionen.

Det är positivt att granskningshandlingen tar upp satsningen på life science, där lärosätena och Region Stockholm har ett centralt gemensamt intresse av att Stockholm fortsätter att stärkas och utvecklas som en europeisk nod (resultatmål 10.2, s. 35). Stockholms universitet menar att planen även, som en del av regionens strategiska utveckling, bör inkludera vikten av ökat strategiskt samarbete mellan akademi och region för att attrahera EU-finansiering för forskning samt för att säkerställa såväl nationell som EU-finansierad forskningsinfrastruktur och forskningsnära innovationsinfrastruktur till regionen.

Kommunikationer och bostäder

Stockholms universitet ser det som högst angeläget att prioritet i regionens infrastrukturplanering ges till kommunikationerna mellan universitetet och de övriga lärosätena inom Stockholm trio, som behöver förstärkas avseende såväl kapacitetsstark och tillförlitlig kollektivtrafik, helst spårbunden, som väl underhållna cykelleder. I synnerhet vill universitetet framhålla vikten av att kommunikationerna till och från det nya campusområdet Albano prioriteras i infrastrukturplaneringen. Albano är även en framväxande stadsdel som tillsammans med det närliggande Kräftriket inom några år kommer att vara arbetsplats för ca 15 000 personer och bostad för ca 1 600 personer. Redan i dagsläget är kommunikationerna otillräckliga och behöver förbättras kraftigt för att möta de långsiktiga behoven.

En robust och långsiktig lösning för kollektivtrafikproblemen i Albano-Kräftriket vore att i samband med Roslagsbanans dragning mot Odenplan och T-Centralen anlägga en station vid Albano. En sådan station skulle även i hög grad kompensera KTH:s och Försvarshögskolans campus för den kommande nedläggningen av Östra Station och genom anslutning till den redan förberedda stationen för Värtabanan möjliggöra en framtida förbindelse även med KI:s campusområde och tunnelbanestationen Karolinska, och därigenom knyta samman stora delar av Storstockholmsområdet.

I avvaktan på en långsiktig spårbunden trafiklösning för Albano föreslår Stockholms universitet som en snabb och kostnadseffektiv åtgärd för att lösa de mest akuta kollektivtrafikproblemen att busslinje 50 omvandlas till en stombusslinje med högre turtäthet, påstigning även genom bakdörrarna och ändrad dragning så att bussarna från Roslagstull når Odenplan via Valhallavägen och Odengatan, och därigenom ansluts till campus KTH via tunnelbanestationen Tekniska högskolan. Med denna förändring skulle busslinjen kunna betjäna betydligt större passagerarvolymer och dessutom sannolikt få förbättrad framkomlighet jämfört med dagens sträckning på Roslagsgatan.

Stockholms universitet menar också att bostadsfrågan för studenter och gästforskare, som även den är central för uppfyllelsen av målen om forskning och innovation i framkant (10)

och om kompetensförsörjning (11), borde lyftas mer i plandokumentet. Student- och forskarbostäder behöver säkerställas i områdena mellan universiteten, men även i andra delar av regionen med goda kommunikationer till lärosätena.

Detta beslut är fattat av rektor, professor Hans Adolfsson, i närvaro av prorektor, professor Jane Reichel, och universitetsdirektör Åsa Borin. Studeranderepresentanter har informerats och haft tillfälle att yttra sig. Övrig närvarande och föredragande i ärendet har varit Rikard Skårfors, Ledningssekretariatet (protokollförare).